

18.-19. YÜZYIL TÜRKMEN ŞİİRİ ANTOLOJİSİ

Prof. Dr. Emine Gürsoy Naskali
Prof. Dr. Gülden Sağol Yüksekkaya

YAYIN NU: 1534
KÜLTÜR SERİSİ: 888

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
SERTİFİKA NUMARASI: 16267

ISBN: 978-605-155-947-6

---

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

1.Basım: 1984, Yesevî Yayıncılık

2.BASIM

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®

İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul
Tel: [0212] 251 03 50 • [0212] 293 88 71 - Faks: [0212] 251 00 12

Editör: Göktürk Ömer Çakır

Kapak Tasarımı: Ceyhun Durmaz

Dizgi-Tertip: Damla Acar

Kapak Baskısı: Pelikan Basım

Baskı: ANA BASIN YAYIN GIDA İNŞ.SAN.VE.TİC.A.Ş
Mahmutbey Mah. Devekaldirimi Cad. 2622 Sk. Güven İş Merkezi
No:6/13, Bağcılar / İstanbul
Sertifika Numarası: 20699 Tel: [0212] 446 05 99

İstanbul, 2020
Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir.
Yayinevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği
akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya
tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya
edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Prof. Dr. Emine Gürsoy Naskali 1973 yılında Oxford Üniversitesi (St. Anne's College) Şarkiyat bölümünden mezun oldu. Doktorasını Türk dili alanında İstanbul Üniversitesinde yaptı. 1977-1984 yıllarında Helsinki Üniversitesi Asya ve Afrika bölümünde, 1987-1989 yıllarında Oxford Üniversitesinde ders verdi. Meslek hayatına Marmara Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesinde devam etti. Türkçay Araştırmaları Enstitüsü müdürü, Fen Edebiyat Fakültesi dekanlığı, rektör yardımcı gibi idari görevlerde bulundu.

Bir grup çalışmaları Türk Dili sahasındadır: Türk dili, Osmanlıca, Orta Asya Türk lehçeleri ve edebiyatı, destanlar, Kafkaslar, Sibirya, Uygurca, Kumukça, Kırgızca, Türkmençe, Altayca, Osmanlıca metinler neşretmiş, *Altay Destanı Maaday Kara ve Manas Destanı*'nı yayımlamış, Altayca-Türkçe ve Hakasça-Türkçe sözlüklerini hazırlamıştır.

Diğer bir grup çalışmaları yakın dönem siyasi tarih üzerinedir. Bu alanda birçok yayını bulunmaktadır. Yassıada zabıtalarını ve savunmalarını yayımlamıştır. Yakın dönem tarihimize ilgili *Celal Bayar Arşivinden Serbest Firka Anıları, Cumhuriyet Tarihi Soyadı Hikayeleri* kitapları vardır.

Üçüncü bir alanı ise kültür tarihi üzerinedir. Tütün, Tuz, Saç, Ayakkabı, Hapishane, Zindanlar ve Mahkumlar, Defin, Av ve Avcılık, Ekmek, Çoban, Veda, Kasap, Ağıt, Temizlik, Geyik, Korku, Yılan, Hediye, Uçmağa Varmak, Beden, Lanet, Hakaret, Yemin, Kahve, Deve, Avare, Yorgan, Kahve - Kırk Yıllık Hatırın Kitabı, Savaş Çocukları: Öksüzler ve Yetimler, Nuh, Argo, Hutbe, Ari ve Bal, Mum, Meyve, At ve Atçılık, Takvim, Renk, Muska, Balık, Çerez, İğdiş Sünnet Bedene Şiddet, Taş, Kahve Yanında Bir Lokum, Gizli Diller ve Şifreler, Selamlaşma, Düğün, Mutfak Gereçleri, Kap Kacak, Kartpostal, Ağlamak, Zeytin, Vasiyet ve Öğüt, Küslük, Yalan, Kanto, Duvar Yazıları, Zehir, Gülmek, Hırsızlık, Gelin, Alay, Böcek, Kürk, Fakirlik, Gübre-Tezek-Cöp, Meyhane, Çizgi Roman, Biçki Dikiş, Ayrılık, Pazar, vb. başlıklarla kültür birikimimizi derleyen uzun soluklu bir dizi yayınlamıştır.

Acta Turcica Çevrimiçi Tematik Türkoloji Dergisi'nin sahibidir.

Celal Bayar Vakfı yönetim kurulu üyesidir.

Prof. Dr. Gülden Sağol Yüksekkaya 1984 yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünden mezun oldu. 1987 yılında Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Türk Dili Bilim Dalında yüksek lisans eğitimini tamamladı, 1993 yılında doktor unvanını aldı.

1986 yılında Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde araştırma görevlisi çalışmaya başladı. 1993'te yardımcı doçent, 1998'de doçent, 2004 yılında profesör oldu. Hep Marmara Üniversitesinde görev yapmakla birlikte görevli olarak üç yıl Yakın Doğu Üniversitesi (Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti) ve yine üç yıl Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesinde (Kırgızistan) öğretim üyesi olarak çalıştı. Ayrıca Yeditepe Üniversitesi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi ve Kocaeli Üniversitesinde ders verdi.

100'den fazla makalesi, kitap bölümü, bildirisi vardır. 5 proje yürütmüş, 3 projede danışman olarak görev yapmıştır. Ayrıca proje dalında iki ödülu bulunmaktadır.

Kitapları:

An Inter-linear Translation of the Qur'an Into Khwarazm Turkish, I: Text,
Harvard University, 1993.

An Inter-linear Translation of the Qur'an Into Khwarazm Turkish, II: Glossary,
Harvard University, 1995

An Inter-linear Translation of the Qur'an Into Khwarazm Turkish, III/1: Facsimile-1^a-300^b, Harvard University, 1996

An Inter-linear Translation of the Qur'an Into Khwarazm Turkish, III/2: 301^a-587^b, Harvard University, 1999.

Ahmet Cevat Emre, *Lisan-ı Osmanî, Metin-Terimler Dizini-Sözlük-Tipkibasım.* Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu. Ankara 2004 (Erdal Şahin ve Nurgül Yıldız ile birlikte).

Karakhanlıca-Harezmce-Kıpçakça Dersleri, Kesit Yayınları, İstanbul 2012 (Mustafa Argunşah ile birlikte).

Türk Kültüründe Argo, ed. Emine Gürsoy Naskali ve Gülden Sağol, Sota, Haarlem-Hollanda 2002.

Uçmağa Varmak Kitabı, ed. Emine Gürsoy Naskali ve Gülden Sağol, Kita-bevi, İstanbul 2009.

Türk Dili Kitabı (ed.), Kesit yayınları, İstanbul 2012.

ЖУСУП БАЛАСАГЫН ЖАНА АНЫН ӨЛБӨС-ӨЧПӨС ЭМГЕГИ КУТАДГУ БИЛИК -Yûsuf Has Hâcib ve Ölümüsüz Eseri Kutadgu Bilig (ed.), Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Bişkek 2016.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	13
GİRİŞ.....	15

MAGTIMGULI

Türkmeniň.....	39
"Oyan" Diydiler	41
Boylarıňa	42
Uyat Eyleyir.....	43
Bu Gün.....	44
Söymüşem Seni	45
Ayrıldım	48
Armanım Galdı	50
Öylengin.....	51
Badi-Sabani Görsem	53
Gökleň	55
Soñudağı	57
Behem Eder	58
Hasar Dagındadır.....	59
Atça Bolmaz	60
Ilı Gözlär	61
Geçdi Diyip Ağlarım.....	63
Diş Gitmek.....	65
Gözel "Şırgazı"	67
Döke Başladı.....	69
Döker Bolduk Yaşımız.....	70
Çovdur Han Üçin.....	71
Yörmeli Boldı.....	73
Reygan Eyledi.....	74
Arşı Aglaya	75
Öni - Ardi Bilinmez.....	76
Yaylaharlар Bar.....	77
Dövletańınıň	78
Fetdah	80
Bivepalardan	82
Gaça Başladı	83
Ihsan Kaysı Bilinmez	85

MAGRUPİ

Ziba Gerek	89
Kanda Bolar	90
At Yagşıdır	91
Bedev	93
Yigide	94
Başı Gerek	95
Nedir	96
Bılıp Bolmaz	97
Saltık	98
Gözele	99
Olmaz	101
Gül Götär	102
Vatanım Galdı	103
Deňi - Duşı Begenmez	104
Zamandır Diyme	105
Hal Galmaz	107
Vatanım Galdı	108
İşin Tanımaz	109
Yatmagın	110
Harap Eyledi	111
Karvan Gelmese	112
İşanım	113
Har Bilen	114
Azdırı Bilmez	115
Daşını Şaylar	116
Bu Dünyä	117
Artıp Baradır	118
Çilimkeş	119
Ayan Getirdi	120
Nirde Bitildi - Şonda Bitildi (Aydışık)	121
İstär Köñül	123
Süy thor	125
Dünyäniň	126
Gurban Erer	128

KEMİNE

Diliň Derdinden	133
Dilberim Galdı	134
Emire Meñzär	135
Ak Eder	138
Halal Gezer	139
Kazım	140
Şol Yar Öldürdi	141

Boyuña Döneyin	142
Barsam İnanmaz	143
Sözüm Bar Saña	144
Sözler İçinde	145
Gulpagıñ	146
Yel Bile	147
Çıkdi-Da Gitdi	148
Güllere	149
Ogulbeg	150
Salma Gözünden	152
Gelinler	153
Cana Sövdüğim	154
Canıñ Barında	155
Barıp - Geleniñ Galar	156
Garıplık	157
Bir Tüysli	159
Şahası Beyle	161
Arzım Aydayın	164
Garip	166
İçmek	167
Örtär Meni	169

SEYDİ

Gel, Arzığül, Görüşeli!	173
Cigi - Cigi	175
Ovadan	177
Bir Gelin	178
Saña Näm Boldı	179
Ärsarınıñ Yigitleri	180
Bedevsuvar İndi	181
Ayrıldık	183
Pisada Döndi	185
Seni Incitmaya	188
Harap Eder	190
Beter, Hatica	191
Ahi - Zar Olar	193
Yañaklarıñ Alına	195
Çağdır Bu Çağlar	196
Dönmenem, Begler	198
Boldugu Bardır	200
Görülsin İndi	202
Baraylıñ	204
Dövrani Bardır	206
Sagat Gütse Gerekdir	209
Çıkıp Gideliñ	212
Lebab, Hoş İndi	213

ZELİLİ

Canımıñ Cananası.....	221
Gelyär	223
Köz Biläni	224
Aldadi Meni	226
Dostdan Gaçar	228
Ağlar	230
İş Bolsa	232
Yalandadir.....	234
Başda Bellidir	235
Käre Döndi	237
Gürgene Gideli	239
Bellidir.....	240
Boldum.....	242
Yoldur Bu.....	244
İndi.....	246
Eyledi Husnuna Hırıdar Meni	249
Halım Perişan	251
Gerekdir.....	254
Döndi	255
Meniñ.....	257
Ey Gardaş	259
İslemen Seni	261
Yar Senden	263
Seyle Gideli.....	264
Salam, Seyidi!	265
Vatanım Seni	269
Sil Bolar Boldı	272
Halım Bardır	273
İçinde	275
Gigirmak Bilen	277
Yaraşmaz	280
Özge Dem Bolmaz	283

MOLLANEPES

Dişlerine	287
Zarı Bilen.....	289
Gülüstanıma.....	291
Yar Bir Yana, Biz Bir Yana	292
Gitdim	293
Mollanepes.....	295
Rähm Etmezmiñ Halıma	297
Hiç Görmedim İllerde	299
Heserli.....	301

Ol Yılan	302
Nazlı Yar	303
Yay İmdi	304
Yadıma Düşdi.....	305
Giz - Gelniñ Aydişığı	307
Añsa.....	310
Oyanmadıñ	313
Berkarar Bolsun	316
Könlüm.....	319
Ovadan Gelin	321
Diydi: "Ayt Arziñ, Mihman"	323
Bäri Gel	325
İstüp Ki Gözel Yarı	328
Ner Gezgin	331
Könlüm.....	332

MÄTİÄCI

Yazırhanıñ Gizı.....	339
Bilen Barmı?	340
Saçıñ.....	342
Bozan Barmı?	344
Zülpün Seniñ	345
Aydişık	346
Bugday	348
Getirer	350
Är Biläni	351
Har Bolsa	353
Diymek Olmaz.....	355
Yol Biläni.....	356
Bähm Eder	357
Aydişık	359
Mährim Alan Yar	362
Meñzär Bagiñ Gülüne	363
Irakda Durma.....	365
Kim Geler?	367
Menek - Menek Hallara.....	369
Gara Göz Gelin	370
Onda Bar	371
Gerekdir.....	372
Är Dörär	375
Ayperi	376
Elden Gider	378

ÖN SÖZ

1991 yılı Türk dünyası için önemli bir dönüm noktası olmuştur. Sovyetler Birliği'nin çözülmESİ neticesinde, bağımsız Türk devletleri kurulmuş ve biz Türkiye Türklerine kapalı kapılar onca yıldan sonra açılmıştır. Kucaklaşmaların ardından, uzak kaldığımız zamanı tefaf etmek, tanımak ve tanıtmak arzusuyla yoğun çalışmalar başlamıştır.

Elinizdeki antoloji 18.-19. yüzyıl klasik Türkmen şiirini ve bu dönemin şairlerini tanıtmak amacıyla hazırlanmıştır. Antolojiye alınan şairler, Kömek Kulyev, Anna Sous ve Redaktör Tecen Nepesov tarafından hazırlanıp Sülgün, Mirat, Annagulı Hocaaguliyev tarafından resimlenen ve 1991 yılında Aşgabat'ta "Turan" Neşriyat tarafından *Türkmen Şigriyetiniň Dürdaneleri* adı altında Kiril harfleriyle yayımlanan yedi kitaptan seçilmişdir. Şiirlerinden örnekler verilen şairler Magtumgulu, Magrupı, Kemine, Seydi, Zelili, Mollanepes ve Mätäci'dir.

Uzun ünlüler Türkmençenin önemli bir özelliğidir. Kiril harfleriyle yazılan metinlerde bu uzunluklardan bir kısmı imlaya yansımakta, ancak bütün uzunluklar belirtilmemektedir. Elinizdeki metinlerde sadece imlaya yansıyan uzunluklar gösterilmiştir. Metinler Kiril alfabetesinden Latin alfabetesine aktarılırken "Türk dünyası ortak alfabesi" esas alınmıştır. Aslında Kiril harflı metinlerin ne ölçüde 18. ve 19. yüzyılın dilini yansittığı tartışmaya açıktır. Fakat antoloji hazırlanırken Arap harflı metinlerden hareket edilmiş olsaydı bu metinlerin söz konusu dönemin fonetiğini ne ölçüde yansıtıldığı de tartışmaya açık olacaktı. Bu tartışmayı bir kenara bırakarak çalışmamıza Kiril harflı metinlerin yansittığı fonetiği ve bu metinlerin imla sistemini esas aldık.

Bu antolojinin ilk baskısı Yesevî Yayıncılık tarafından 1995 yılında yapılmış ve antolojide uygulanan transkripsiyon sisteminin Kiril harflerinden Latin harflerine geçiş sürecinde bir örnek olması düşünülmüştü. O neşir sırasında emeği geçen Hoca Ahmet Yesevi

GİRİŞ

18. yüzyıl, Türkmenler arasında yazılı edebiyat geleneğinin yerlestiği yüzyıldır. Köklü bir edebiyat geleneğine sahip oldukları hâlde bu, daha ziyade nesilden nesile şifahen aktarılan sözlü bir edebiyat olmuştur. Sözlü edebiyatın türlerinden olan destan (*dessan*), bilmece (*matal, tapmaça* veya *kim bilmişek*), şarkı ve türkü (*aydim*) ve masal (*erteki*), bugün de Türkmenlerde güçlü bir gelenek hâlinde yaşamaktadır.

Magtımgulu, Magrupı, Kemine, Seydi, Zelili, Mollanepes ve Mätäci klasik Türkmen edebiyatının öncüleri ve temsilcileridir. Bu klasik edebiyat, hem diğer Türk edebiyatları gibi klasik şark edebiyatından hem de sözlü edebiyattan etkilenmiştir. Sözlü edebiyatın etkisi klasik şairlerin eserlerindeki dilde de rahatlıkla izlenebilir.

Şiirlerinden örnekler verdigimiz şairlerin hayatlarından söz etmeden önce yaşadıkları döneme de kısaca değinmek yerinde olur. 18. yüzyıl, Türkmenlerin zorlu bir dönemidir. Bir yandan Nadir Şah'ın bütün Müslümanları kendi hâkimiyetinde toplama arzusu, diğer yandan Hive ve Buhara hanlarının çekirdiği sıkıntılar, Türkmen boylarının kendi aralarındaki anlaşmazlıklar, çatışmalar, sosyal ve ekonomik sıkıntılar, zayıf idareciler, sahte din adamları, rüşvetçi kadılar gibi huzursuzluğa yol açan sebepler, o zamanlar yeni yeni yerleşik hayata geçmeye başlayan Türkmenleri bezdirmekteydi.

Klasik Türkmen şiirini incelediğimizde şairlerin yaşadıkları ortama kayıtsız kalamadıklarını ve şirlerini birer kılıç gibi kullandıklarını görürüz. 18. yüzyılın ortalarından itibaren Türkmenler arasında bağımsızlık, özgürlük, merkezî bir devlet kurma gibi idealler gelişmeye başlamıştır. Şairlerin de bu gelişmede büyük payları olduğu şüphesizdir. Bu dönem şairleri vatan sevgisini dile getirmişler, halkın maneviyatını yükseltmiş şirler yazmışlar, Türkmen boylarının birleşerek bağımsız merkezî bir devlet kurulması fikrini işlemişler ve Türkmen şuurunu olgunlaştırmışlardır. Özellikle vatanseverlik, bağımsızlık ve yiğitlik gibi temaları benimseyen bu şairler, zulmü, adaletsiz yöneticileri tenkit etmişler, sosyal huzursuzlukları dile getirmiştir.

MAGTIMGULI

TÜRKMENİN

Ceyhun bilen Bahri-Hazar arası,
Çöl üstünden öser yeli türkmeniň,
Gül gunçası - gara gözüm garası,
Gara dagdan iner sili türkmeniň.

Hak sılamış bardır onuň sayası,
Çırpinşar çölünde neri, mayası,
Reñbe-reñ gül açar yaşıl yayLASI,
Gark bolmuş reyhana çöli türkmeniň.

Al yaşıl bürenip çıkar perisi,
Kükeyip bark urar anbarıň ıſı,
Beg, töre, aksakgal yurduň eyesi,
Küren tutar gözel ili türkmeniň.

Ol merdiň ogludır, mertdir pederi,
Görogli gardaşı, serhoşdır seri,
Dagda, düzde kovsa, sayyatlar diri,
Ala bilmez, yolbars oğlu türkmeniň.

Koñüller, yürekler bir bolup başlar,
Tartsa yığın, erär topraklar daşlar,
Bir suprada tayyar kilınsa aşlar,
Göteriler ol ıkbalı türkmeniň.

MAGRUPI

ZIBA GEREK

Agalar, yağsızı hatının
Kamatı köp ziba gerek,
Biri-birinden ziyada
Altın saçısı sıya gerek.

Yağsızı bir-birine duşsa,
Rıza bile läle güçsa,
Göz bile ümlänđe düşse,
Yarı şondan rıza gerek.

Hudayımdan köpdür umıt,
Goldan gelse, etsek harıt,
Yüzü ay dek, dişi sepit,
Yüzünde merhaba gerek.

Magrupı, çeksem ahı-zar,
Mıdamdır istegim didar,
Hahı erkek, hahı (naçar),
Yüzünde bir haya gerek.

KEMiNE

DİLİÑ DERDİNDEN

Aşigam, saklana bilmen
Sayrayan diliñ derdinden.
Bilbilem, uklaya bilmen
Girmizi gülüñ derdinden.

Sen Şasenem, men şasuvar,
Garibىñ men, kıl istivar,
Yada salsam agzım suvar,
Dodakda balıñ derdinden.

Yaraşsin yagi illeriñ,
Açılısın batıl yollarıñ,
Näzikdirince billeriñ,
Sallanan goluñ derdinden.

Yağşını yasan ussalar,
Pähm etmez aklı gisgalar,
Galar gadımkı nusgalar,
Hünärlı goluñ derdinden.

Armanam - öpüp, güçmadım,
Golundan şerap içmedim,
Ölinçäm saña geçmedim,
Bir yırtık culuñ derdinden.

Çagırsam, asıl gelmer sen,
Gelseñ-de, oynap - gülmer sen,
Ne boldı, habar almar sen,
Kemine guluñ derdinden!

SEYDİ

GEL, ARZIGÜL, GÖRÜŞELİ!

Gurbanıñ bolayın, gaçma,
Gel, Arzıgül, görüşeli!
Uyalsan, yüzüñni açma,
Gel, Arzıgül, görüşeli!

Meniñ bozuk könlüm dındır,
Rakiplar boynuñı sindir,
“Bu” diyp durmak yaman kındır,
Gel, Arzıgül, görüşeli!

Men aşigam, gözüm yaşılı,
Sınam daglı, bagrım daşlı,
Gara gözüli, galam gaşlı,
Gel, Arzıgül, görüşeli!

Hicr oduna yana - yana,
Tapmadım derdime çäre,
Rähmiñ gelsin hassa cana,
Gel, Arzıgül, görüşeli!

ZELİLİ

CANIMIŇ CANANASI

Sen - sen meniň dilberim,
Canımıň cananası.
İki cahan serverim,
Könlümiň gamhanası.

Yüzleriň gül - gülmüdir,
Ovazıň bilbilmidir,
Zülpleriň sünbülmidir,
Dişleriň dür dänesi.

Iklım perizadı sen,
Gamgın könlüm şadı sen,
Sen bir işkiň odı sen,
Men pakır pervanası.

Men bir misgini - geday,
Sen näzenin, husna bay,
Kirpigiň ok, gaşıň yay,
Men onuň nişanası.

MOLLANEPES

DİŞLERİNÉ

Dür deryadan çıka bilmez,
Nazar kılsa dişleriñe.
Dovzah meni yaka bilmez,
Yanıp men ataşlarıña.

“Leyli - Şirin saña taydır.”
Diyseler, ol söz bicaydır,
Elip dey kamatım yaydır,
Secde eyläp gaşlarıña.

Bu dünyä hem ruzu-mağşar,
Hayır etseñ hayır, şer etsen şer,
Rahmet gökden yerge düşer,
Degip gara saçlarıña.

MÄTÄCI

YAZIRHANIÑ GIZI

Bizi görüp, gülkä başlar,
Gülsün yazırhanıñ gızı.
Ak gollann sala - sala,
Gelsin yazırhanıñ gızı.

Dost tapılar golda bara,
Başa yüpek mahmal büre,
Hancar alıp, bagrım para
Dilsin yazırhanıñ gızı.

Gayna, yüregim gaynap coş,
Ak yüzde bardır galam gaş,
Meniñ bilen hayr-u şer iş
Kılsın yazırhanıñ gızı.

Mätäci diyr, gaynap coşdum,
Yar derdinden yanıp - bişdim,
Men bir güyçli derde duşdum,
Bilsin yazırhanıñ gızı.

ŞİİR BAŞLIKları DİZİNİ

“Oyan” Diydiler	41
Ağlar.....	230
Ahi - Zar Olar.....	193
Ak Eder	138
Aldadı Meni	226
Aña	310
Är Biläni.....	351
Är Dörär	375
Armanım Galdi	50
Ärsarınıfı Yigitleri	180
Arşı Aglaya.....	75
Artıp Baradır	118
Arzım Aydayın	164
At Yağıdır.....	91
Atça Bolmaz	60
Ayan Getirdi.....	120
Aydişik	346
Aydişik	359
Ayperi.....	376
Ayrıldık	183
Ayrıldım	48
Azdırı Bilmez.....	115
Badi-Sabarı Görsem.....	53
Bähm Eder	357
Baraylıñ	204
Barıp - Geleniñ Galar	156
Bäri Gel	325
Barsam Inanmaz.....	143
Başa Bellidir	235
Başı Gerek	95
Bedev.....	93
Bedevsuvar İndi.....	181
Behem Eder.....	58
Bellidir.....	240
Berkarar Bolsun.....	316

Beter, Hatica.....	191
Bilen Barmı?.....	340
Bilip Bolmaz.....	97
Bir Gelin.....	178
Bir Tüysli.....	159
Bivepalardan.....	82
Boldugi Bardır	200
Boldum.....	242
Boylarına	42
Boyuna Döneyin.....	142
Bozan Barmı?	344
Bu Dünyä	117
Bu Gün.....	44
Bugday	348
Cana Sövdüğim	154
Canımın Cananası.....	221
Canıñ Barında	155
Cigi - Cigi.....	175
Çağdır Bu Çaclar	196
Çıkdı-Da Gitdi.....	148
Çıkıp Gideliñ.....	212
Çılımkeş	119
Çovdur Han Üçin	71
Daşını Şaylar	116
Deñi - Duşı Begemmez	104
Dilberim Galdi	134
Diliñ Derdinden	133
Diş Gitmek.....	65
Dişlerine.....	287
Diydi: "Ayt Arzıñ, Mihman"	323
Diymek Olmaz	355
Dostdan Gaçar	228
Döke Başladı	69
Döker Bolduk Yaşımız.....	70
Döndi	255
Dönmenem, Begler	198
Döyletalınıñ	78
Dövranı Bardır	206
Dünyäniñ	126
Elden Gider	378
Emire Meñzär.....	135
Ey Gardaş	259
Eyledi Husnuna Hıridar Meni	249
Fetdah	80

Gaça Başladı	83
Gara Göz Gelin	370
Garip	166
Garıplık	157
Geçdi Diyip Ağaların	63
Gel, Arzığül, Görüşeli!	173
Gelinler	153
Gelyär	223
Gerekdir	254
Gerekdir	372
Getirer	350
Gığırmak Bilen	277
Gız - Gelniň Aydışığı	307
Gitdim	293
Gökleň	55
Görülsin İndi	202
Gözel "Şırgazı"	67
Gözele	99
Gulpagıň	146
Gurban Erer	128
Gül Götär	102
Güllere	149
Gülüstanıma	291
Gürgene Gideli	239
Hal Galmaz	107
Halal Gezer	139
Halim Bardır	273
Halim Perişan	251
Har Bilen	114
Har Bolsa	353
Harap Eder	190
Harap Eyledi	111
Hasar Dagındadır	59
Heserli	301
Hiç Görmedim İllerde	299
Ihsan Kaysı Bilinmez	85
Irakda Durma	365
İçinde	275
İçmek	167
İli Gözlär	61
İndi	246
İslemen Seni	261
İstəp Ki Gözel Yarı	328
Istär Köñül	123

İş Bolsa.....	232
İşanım	113
İşin Tanımadı.....	109
Kanda Bolar.....	90
Käre Döndi.....	237
Karvan Gelmese	112
Kazım.....	140
Kim Geler?	367
Könlüm	319
Könlüm	332
Köz Biläni.....	224
Lebap, Hoş İndi.....	213
Mährim Alan Yar.....	362
Mene - Mene Hallara.....	369
Meniñ.....	257
Meñzär Bagiñ Gülüne	363
Mollanepes.....	295
Nätzli Yar.....	303
Nedir	96
Ner Gezgin	331
Nirde Bitildi - Şonda Bitildi (Aydişık)	121
Oğulbeg.....	150
Ol Yılan	302
Olmaz.....	101
Onda Bar	371
Ovadan	177
Ovadan Gelin	321
Oyanmadıñ.....	313
Öñi - Ardi Bilinmez.....	76
Örtär Meni	169
Öylengin.....	51
Özge Dem Bolmaz	283
Pisada Döndi.....	185
Rähm Etmezmiñ Halima	297
Reygan Eyledi.....	74
Saçını.....	342
Sagat Gütse Gerekdir	209
Salam, Seyidi!.....	265
Salma Gözüñden	152
Saltık	98
Saña Näm Boldı	179
Seni İncitmaya.....	188
Seyle Gideli	264
Sil Bolar Boldı	272

Soñudagi	57
Söymüşem Seni.....	45
Sözler İçinde.....	145
Sözüm Bar Saña	144
Süythur.....	125
Şahası Beyle	161
Şol Yar Öldürdi.....	141
Türkmeniň	39
Uyat Eyleyir.....	43
Vatanım Galdı	103
Vatanım Galdı	108
Vatanım Seni	269
Yadıma Düşdi.....	305
Yalandadır	234
Yaňaklarıň Alına.....	195
Yar Bir Yana, Biz Bir Yana.....	292
Yar Senden	263
Yaraşmaz	280
Yatmagın	110
Yay İmdi	304
Yaylahlarl Bar	77
Yazırhanıň Gızı.....	339
Yel Bile	147
Yigide	94
Yol Biläni	356
Yoldur Bu	244
Yörmeli Boldı	73
Zamandır Diyme	105
Zarı Bilen	289
Ziba Gerek	89
Zülpüň Seniň	345